

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LEVEZÉSI:
MATOLAI ETELE.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BUZA BÉLA.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.
POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

A BULGÁROK PÉLDÁJA.

Írta: **Buza Barna.**

Nem tudok meghatottság nélkül gondolni az új helyi bolgár kertészekre. Mind elmentek a háborúba. Csak a 19 éven aluli fiúk maradtak itt. Negyven-ötven éves férfiak is felkerekedtek s mentek haza Ratonának. Nem igaz, hogy pénzt kaptak. Egy fillért se küldött nekik a hazájuk. Csak egy távirat jött, hogy szükség van rájuk, induljanak. S elment valamennyi, a maga jószántából, a maga költségén. Hős költeményt lehetne írni erről!

S így mentek el mindenünnen Magyarországról, ahol csak bolgárok vannak. Pedig alig van magyar város, ahol ne lennének. Jó dolguk, nagy keresetük van mindenütt. S itt hagyták a jó módot, a nagy keresetet, s elmentek harcolni, vérezni, talán meghalni a hazájukért.

Bámulom sirigylem őket. Csudálatos nagy nemzet! Eljönnek ide, messze idegen országba, s nekünk a Kánaán lakóinak, az ezer éves földművelő népeknek, ők mutatják meg, hogy mi a földművelés. Mesés tenyészetet varázsolnak elő a földből, hihetetlen jövedelmeket tudnak belőle kihozni. Sehol magyar ember nem tud versenyezni velük, sehol magyar ember nem képes olyan szorgalmat, olyan ügyességet kifejteni, mint amivel ők nem megelégednek, de meggazdagodnak ebből a magyar földből.

Ezer éve a miénk ez a föld, ezer éve dolgozzák magyar kezek. S bolgároknak kell idejönni s azoknak megmutatni, hogy mit ér ez a föld s mit lehet belőle produkálni. Itt dolgoznak már vagy husz esztendeje. Látjuk, mit csinálnak, látjuk, hogy pár hold területből sok ezrekre menő jövedelmet tudnak szerezni. S nem akad magyar, aki csak utánuk tudná csinálni. Nem akad magyar ember, aki csak hozzá is merne fogni ahhoz, amiből a bolgárok itt a mi földünkön, a mi szemünk láttára meggazdagodnak.

Hogy lenéztek mindig a kis balkáni országokat, Szerbiát, Bulgáriát. Mi, a nagyhatalom, mi, az ezeréves nagy, művelt magyar

nemzet. S mennyivel különb és nagyobb nálunk a bolgár nép még kulturában is, gazdálkodásban is, földművelésben is! Hencseregünk, hogy a mi országunk Európa éléskamrája. S ha jövőre nem találnak visszajönni a bolgárok, nem lesz zöldségünk, mert magyar ember nem képes arra, a magasfoku kerti művelésre, amivel ők a mi földünkön a mi zöldség-szükségletünket megtermelték.

Mennyivel nagyobbak nálunk a mi nemzeti foglalkozásunkban, a földművelésben!

Hát még a hazaszeretetlen, a nemzeti érzésben!

Ki kényszerítette őket, hogy hazamenjenek? Mi bajuk, mi kárunk lehetett volna, ha itt maradnak, s nem viszik az ellenség szuronyai s golyói elé az életüket? S mégis elmentek mind. Elmentek még a 45—50 éves emberek is. Minden kényszerítés nélkül, önként, szabad akaratból s öntudatosan. Azt se lehet mondani, hogy pusztán a vakfaji ösztön vitte őket. Nem, — beszéltem némelyikkkel az elindulásuk előtt. Gyönyörűség volt hallani, milyen jól ismerik hazájuk történetét, nemzetük régi szenvedéseit s mostani törekvéseit. Teljes, komoly, értelmes öntudattal érzik át ezeket a törekvéseket, lelkesednek értük s készek minden áldozatra. Tudják mit akar a bolgár nemzet, ők is egytől egyig akarják azt, s így mennek nemzetük akaratáért, céljaiért küzdeni. A halált is vállalják a nemzeti célokért. „Egyszer ugyanis meg kell hallni.” Ezt mondta nyugodt, öntudatos mosolygással előttem az egyik harcra induló bolgár férfi, mikor egy magyar gazda ember azt kérdezte tőle, nem fél-e, hogy meglövik a háborúban?

Elszorul a szívem, elpirul az arcom, ha ezt a fényes példát nézve, a magam szegény, elrontott, elzüllött nemzetére gondolkodom. Istenem, hol vagyunk mi a bolgárok mellett! Tudunk még mi lelkesebben, küzdeni, áldozni nemzeti célokért? S vannak ne-

künk nemzeti céljaink, eszményeink, törekvéseink? Hol? Mifélek? Eszmények nélkül, fásultan nyomorultul tengődünk ezen a földön, amely életképes, lelkes, öntudatos nemzet kezei alatt Kánaán földje, a gazdagság Eldorádója lehetne, s minékünk csak siralom völgye.

Nemzeti öntudat? Nemzeti célok? Mikor a nemzet ügyéről van szó, akkor csak egyet kérdez a magyar ember: ki ad többet? Pálinkáért, pénzért eladja a lelke üdvösségét. Nyakába veszi a morva Khuent, az örmény Lukácsot, eltűr és szolgál mindenkit, aki pénzt és pálinkát ad neki. Tele vagyunk gazemberekkel, akik hazájuk nyomorúságából élnek, akik abból akarnak emelkedni és gazdagodni, hogy jobb érzéseik megtagadásával szolgálják a bécsi hatalmat s annak engedelmességet, a kormányt. Gazemberekkel, akik törvénytisztelettel, céltudatosan irtják a magyar népből az öntudatot és becsületérzést, s rászoktatják, hogy annak adja el magát, aki többet fizet.

Egy nagy nemzeti eszményünk volt, a függetlenségi törekvés. Bele fojtották a Khuen-választás pálinka özőnébe. Most mire törekszik ez a nemzet? Mire vágyik, miért lelkesedik? Semmi, semmi! Szinte eszméletlenül vergődik a nyomorúságban s fel se szisszen, mikor a bőrét nyuzzák, mikor arcul ütik, meggyalázzák. Kossuthot, Andrássyt, Apponyit, Károlyit, Bathányit rendőrök hurcolják ki az országházból, s a magyar nemzet hallgat. Nemzet ez? Elő, öntudatos, életképes nemzet?

A bolgárok a maguk költségén önként elmennek mind egy szalig messze országokból is küzdeni a hazájukért. Aldozták érte szívesen, öntudatosan pénzüket, életüket. A magyar ember, mikor a választáson alkalma nyílik, hogy a hazája boldogulásáért tegyen valamit, azt nézi, hol fizetnek, s meg se mozdul, míg pénzt, pálinkát nem kap.

Ha nagy nemzetek, angolok, franciák mellett marna hátra az összehasonlításban a magyar, nem lenne olyan szegénytelen. De hogy a bolgárok is ennire különböznek nálunk a munkában is, az öntudatos, áldozatkész haza-

szeretetlenben is, — az kétségbejuttat!

Igaz, nem a magyar nép az oka ennek. Azok a bitangok az okaik, akik vesztegetésekkel, korruptióval évtizedeken át ölték ebből a népből az öntudatot s a becsületérzést. Ma már meg van mérgezve a lelke ennek népnek, s elkáprázik a szeme, mikor más nemzet öntudatos, becsületes hazaszeretetének ilyen fényes ragyogását látja.

Bár tanulna tőlük a magyar? Bár megmozdulna már ebben a mi népünkben is az erőszakkal visszafojtott, szunnyadó jobb érzés, és megtanulná a bolgároktól azt is, hogy hogy kell a földet helyesen művelni, azt is, hogy hogy kell a hazát igazán, öntudatosan, becsületesen szeretni!

Ujhelyi érdekltség és a vándoripari törvénytervezet.

Alig van olyan kereseti ág nálunk, ahol annyi teherrel, bajjal kellene megküzdenie, mint az ipar és kereskedéssel foglalkozóknak. Míg a szellemi munkás s a gazdaember az állam vagy a társadalom legkülönbözőbb segítségét élvezzi, addig az iparos, a kereskedő legtöbbször magára van utalva, sőt rég idejett mult törvénye sem védi a jogosulatlan törekvések ellen s bizvást állíthatjuk, hogy az iparos és a kereskedő osztály mai helyzete már nem is tarthatatlan, de egyenesen igazságtalan.

A törvényhozásnak hosszú időn át mostoha gyermeke volt az iparos és a kereskedő világ, miglőn ujjában a várva várt nagy reform, az ipartörvény revíziójának két parányi részlete látott napvilágot: az építő és vándoripari törvénytervezet.

Az építőipari törvény tervezete speciálisan az építőiparosoknak készült, kizárólag az ő dolgaikkal foglalkozik s mert számos eddig büntetlen abusat megszüntetni céloz, az érdekelt iparoság meglepődését váltotta ki általában, eltekintve a helyi szakérdekeltek által is megálapított egyes hiányai s egyetlen nagyon sérelmes rendelkezésétől, mely a munkásfelügyelőknak az építkezések ellenőrzésébe intencionált bevonásával a munkásság eddig is tág jogkörének szélesbítését eredményezné, amely nyilván ok és célszerűtlen intézkedés a magyar építőiparoság érthető felzudulását vonta maga után.

Nem kisebb felzudulást keltett azonban az iparos érdekltség kü-

Jarcsó cukrászda

Sátoraljaújhely
Fő-utca 10 szám.

Naponta friss sütemény ujdonságok. Reggeli és uzsonna kavé.

Lapunk mai száma 8 oldal

rében a vándoripari törvénytervezetnek a megrendelések gyűjtésére vonatkozó, országszerte nehézményezett része is.

A vándoripari törvénytervezetnek a megrendelések gyűjtését szabályozó része ugyanis a vidéki kereskedelem és iparnak nagy kárára szolgálna, ha jelen formájában törvényerőre emelkednék. A megrendelés gyűjtés ugyanis az 1900 évi törvényes korlátozással szemben egyenesen szabaddá van téve az által, hogy a törvénytervezet nem tesz különbséget a hazai, fővárosi s külföldi cégek között s részükre egyaránt lehetővé kívánja tenni a megrendelések gyűjtését az által, hogy megrendelések csakis meghívásra gyűjtessenek.

Hogy a megrendelések gyűjtésének ekkép való korlátozása teljesen illuzórium, az köztudomású. A fővárosi és külföldi cégek utazói ugyanis ilyen meghívójegyekre igen könnyen szert tesznek, az ekkép meghívott utazók üzlet csimléái képességével pedig mindenki tisztában lehet.

A törvénytervezettel foglalkozott iparosságunk ezért nagyon üdvös módosításokat hozott javaslatba, mikor észrevetelét szorít az indítványozta, hogy 15000-en felüli lakossággal bíró városokban a megrendelések gyűjtés a képesítéshez kötött iparosok produktumaira teljesen töröltessék el s ha ez keresztül vihető nem volna, a megrendelés gyűjtésére jogosító igazolványok 100 korona lefizetése ellenében adassanak csak ki s pedig minden városnak illetve járás területére külön-külön. Ezzel legalább az a cél volna elérhető, hogy a megrendelések gyűjtésére jogosító igazolványok 100 korona lefizetése ellenében adassanak csak ki s pedig minden városnak illetve járás területére külön-külön. Ezzel legalább az a cél volna elérhető, hogy a megrendelések gyűjtésére jogosító igazolványok 100 korona lefizetése ellenében adassanak csak ki s pedig minden városnak akkor is tartozik adóját s köztérheit megfizetni, mikor szájtátva kell néznie, miként viszik el előtte külföldre a fő vagy más nagy városba azt a jövedelmet, melyre ő jogosan aspirál.

A vándoripari törvénytervezet ezek szerint tehát semmi védelmet sem nyújt a vidéki iparos és kereskedőnek; ellenkezőleg a nagyvárosi kereskedelem szinte fekezhetetlen versenyét még inkább szabadjára eresztvén, alkalmas arra, hogy helyi ipar s kereskedelmünk a legteljesebb tönk szélére juttassa.

Itt Bécs, Budapest s a vidéki nagyobb városok néhány hatalmas, anyagilag izmos ipari és kereskedelmi vállalkozásának érdeke van több százezer vidéki kis existencia érdekének elébe helyezve, ami nemcsak jogtalan s igazságtalan, de már egyenesen tarthatatlan.

Megérezte ezt az ország iparos és kereskedő világának nagy része és országszerte állást foglal s tiltakozik a vidéki ipar és kereskedelem illetően elnyomása ellen.

A mi kevés iparosunk is megette, amit ez ügyben tehetett. Csupán kereskedő társadalmunk hallgat s nem siet a helyi közös érdekek megvédésére. Pedig az a személyes munka, a mit az egynehány iparos saját existenciája érdekében tett meg, korántsem elegendő a cél elérésére. A nagy városok hatalmas fellépésén a vidék csak egyhangú állásfoglalással, tiltakozással segíthet. Hadd hallják meg illetékes helyen százazrek panaszos sirlalmát.

A mi helyi iparunk s kereskedelmünknek — mely már is tengődik, de szemmel láthatólag haladói felben van — ugyancsak meg kell ragadnia minden alkalmat s módot, hogy szomorú helyzetén segítsen.

Mert ha a mai nehéz viszonyok között a vándoripari törvénytervezet, ből jele formájában törvény lesz, akkor Ujhely kereskedelme, ipara, alighanem védkép elveszett.

Alljunk össze a fenyegető sérelem ellen idejében, a helyi érdekek megóvása végett, fejezzük ki együttes tiltakozásunkat és utolsó esetben éljünk végső, de jogos fegyverünkkel, melyet maga a törvénytervezet is biztosít: helyi szabályrendelettel viszonyainkhoz mérten korlátoztassuk a megrendelések gyűjtését Ujhelyben.

Igy állhatunk majd ellen Bécs és Budapest egyre nagyobb inváziójának és ezzel terehetjük végre jobb mederbe egyre szápadóbb helyi iparunkat és kereskedelmünket.

Zöldy Nándor.

A tisztáninenni ref. egyházkerület közgyűlése.

A tisztáninenni református egyházkerület esztörtökön délelőtt kezdte meg őszi közgyűlését Sárospatakon, a négyász esztendő történelmi nevezetességű ősi kollégium hatalmas dísztermében. A közgyűlés, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánult, délelőtt és délután tanácskozott, hogy a döntése alá kerülő ügyeket két nap alatt elvégezhesse. A tanácskozást Fejes István püspök és Dókus Ernő cs. és kir. kamarás főgondnok vezették. Jelen voltak Mezőner Béla főrend, Vay Elemér báró alsóborsódi, Ragalyi Béla felsőborsódi egyházmegyei gondnokok, Tüdős István dr., Radácsy György, Puky Endre és az egyházkerület vezető férfiai és alkotói teljes számban.

Első nap.

A közgyűlést Fejes István püspök költői mélységű imája vezette be, amelyben igen szépen emlékeztetett meg a sárospataki főiskola múltjáról és jövőjéről.

A napirend előtt Fejes István püspök mélyen megható és megkapó szavakkal emlékeztet meg Dókus Ernőnek, az egyházkerület népszerű főgondnoka feleségének elhalálozásáról. Az egyházkerületi közgyűlés a megemlékezést egész tisztelettel jegyzőkönyvébe iktatni rendelte.

Dókus Ernő ezután megnyitotta a tanácskozást s melegen üdvözölte dr. Baksty Sándor dunamelléki r.f. püspököt, királyi kitüntetés és ötvenéves lelkési jubileuma alkalmából. Ugyancsak üdvözölte dr. Berzsenyi Jenőt, a dunántúli ev. egyházkerület új felügyelőjét. Kegyelettel szolt Debreceni Bertalan elhunyt főiskolai jogigazgatóról és az elhunyt Buza János főgimnáziumi tanárról, zsinati képviselőről és jeles könyvtőről. A közgyűlés a püspök jelentése alapján sajnálattal vette tudomásul, hogy a sárospataki főgimnázium részére az államsegélyt csak nagyon lassan folyósítják, úgy hogy a jövő évre is legfeljebb 10.000 korona van előirányozva. Foglalkozott a püspök a lelkési fizetésrendezés kérdésével és a korpótlék alapján való megoldást nem tartja méltónak.

A konventi tagok megválasztása után az egyházkerület tudomásul vette, hogy a világi főjegyzői tisztségre Puky Endre abaujmezei alispánt, a világi aljegyzői tisztségre

dr. Kérészi Barnát, egyházi aljegyzővé Fodor Györgyöt, a jogakadémia tanárképviselelőjét pedig dr. Buza Lászlót választották meg. Az új tisztsívek letették a hivatalos esküt és az elnök melegen üdvözölte őket.

Péter Mihály a belmisszió jelentést terjesztett elő. Ebben elfogadták, hogy az egyházmegyei lelkészértekezlet a lelkészekkel és presbiteriummal egyetértve, minden községre külön-külön állapítsák meg a belmissziói munkát és arról minden évben jelentést tegyenek az egyházmegyei gyűlésnek és szervezen a kerület lelkészértekezletet, amelynek minden lelkész és az érdeklődő világi tagjai volnának. A tárgyat részletes megbeszélés végett az egyházmegyékhöz utalták.

Sárospataki jogakadémiára vonatkozó jelentésnél Fejes István püspök javasolta, hogy a kerület ragaszkodjon a jogakadémia fenntartásához. Mindaddig, amíg az összes jogakadémiák meg nem szűntek, tartassák fenn a sárospataki is. Mitrovics Gyula dr. az új egyetemnek felállítását követően a megszüntetés mellett van, míg dr. Buza László szerint meg kell előbb várni a jogi szakoktatás reformját, ami az új egyetemnek felállítását után bizonyára be fog következni, de addig előtti a főiskola feladása. A gyűlés többek hozzájárása után nagy lelkesedéssel a Fejes püspök által előterjesztett elnökségi indítványt fogadta el.

Radácsy György előadásában a közgyűlés hozzájárul ahhoz, hogy a sárospataki gimnáziummal internátust létesítsenek és e célra államsegélyt fognak kérni.

A katonai önkéntesi szolgálatra bevonuló tanítókról úgy határoztak, hogy a tanítók egész testületüket kapják meg, a helyettesítésről azonban saját költségükön tartoznak gondoskodni. Szűnyegre került a tiszai ev. egyház kerületi indítványa alapján püspöki fizetésemelés ügye is, amelyről a kerület úgy döntött, hogy saját hatáskörében gondoskodik erről a felemelendő államsegély terhére.

Előbb birálatot váltott ki a kultuszminiszternek az a leirata, hogy a diósgyőri lelkési állomás felállítására az államsegély nem adatik meg. Diósgyőrről ugyanis az ottani állami vasgyár tisztviselői és munkásai a diósgyőri leányegyház anyasítását kívánják és ezért lelkészt kérnek. Az egyházkerület elhatározta, hogy e tárgyan újabb felterjesztést intéz.

Az alapítványoknál köszönettel vették tudomásul Farkas Géának 2000, Gecei Péternek pedig 4000 koronás alapítványát az aiszémpeni paplányok kihazasítása céljából. Báró Vay Elemér az idén is 2000 koronát adott teológusok külföldi tanulmányutjára. A közgyűlés elhatározta, hogy a felekezeti tanárok nyugdíja érdekében fölterjesztést intéz a kormányhoz, amelyben kéri, hogy az új nyugdíjtervet a felekezeti tanárokat is kiterjesszék és hogy álljon el a miniszter a teljes szolgálati időnek harmincöt esztendőre való fölemelésétől.

Finyke Ferenc a kolozsvári egyetemre történt tanári kinevezés folytán az egyházkerületnél visolt aljegyzői tisztségéről való lemondása után tanári hivataláról is lemondott. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul a lemondást és Finyke kiváló érdemtel jegyzőkönyvébe iktatta. A miskolci leányiskola felállítására céljából az összes egyházközségeket adakozásra szolítják fel.

Második nap.

Miután Dókus Ernő világi elnök az ülés megnyitása, sorban benyújtották az előterjesztéseket és jelentéseket, úgy, hogy délután már be is rekesztették a közgyűlést. Az egyházkerület a sárospataki főiskola igazgató-tanácsának javaslatára utasította az akadémia székét, hogy Zovanyi Jenő tanár alkalmaztatá a ügyében tegyen javaslatot. A vagyonekzési szabályrendeletek és a szabályrendeletek gyűjteményének elkészülését tudomásul vették és azok kinyomatását elrendelték. Az 1914. évi törvényhozás zsinat tárgyalása összegyűjtésére bizottságot küldtek ki. A felsőzempleni egyházmegye fejterjesztést tett, hogy az egyházak tulajdonát képező ingatlanoknak a tanítók nevével az eredeti tulajdonos nevére való tekkönyvi átírása elő az alapítványok igazgatósága minduntalan akadályokat gördít. A közgyűlés, tekintettel arra, hogy ezeknek az ingatlanoknak jogos átirathatására bírósági ítéletek és miniszteri rendeletek is vannak, utasította az egyházmegyét, hogy azoknak értelmében járjon el.

A főiskolai igazgató-tanács előterjesztésére Buza László dr.-t jogakadémiai tanári hivatalában véglegesítették. Könyvtraktái és nyomdai felügyelőnek Deak Géza főgimnáziumi tanárt választották meg. Az ülés tudomásul vette az építendő sárospataki főgimnáziumi internátus terének megvételét és a kötött szerződéseket jóváhagyta. A nagy-kiterjedésű Mudrány-birtok újabb bérbeadására vonatkozó szerződést szintén helybenhagyták. A megüresedett egyik gazdasági választmányi tagsági helyre Kovasy Sándort választották meg. Gerőcz Kálmán dr. helyettes jogtanár gyanánt való alkalmazását helybenhagyták és elfogadták a tanácsnak a helyettes jogtanári állások mielőbbi véglegesítésére vonatkozó előterjesztését is. Lengyel István püspöki titkár a táralomzelei fürdőn végzett lelkési szolgálatáról tett jelentést, amelyet örvendetes tudomásul vettek. Fodor György előadásában a tanügyi bizottság jelentését és javaslatait elfogadták. Mitrovics Gyula dr., a miskolci és rimaszombati főgimnáziumokról terjesztett elő jelentést. A közgyűlés a miskolci felsőbb leányiskola fejlesztése érdekében az egyházközségeket felszólítja, hogy egyenkint bizonyos összegeket adozzanak erre a célra, mindaddig, amíg a leányiskola érdekében kért államsegélyt a kerület megkapja. Péter Mihály a missziói bizottság jelentését nyújtotta be, amelynél szintén több intézkedés történt.

Radácsy György egyházkerületi főjegyző a konventi határozatokat és leiratokat terjesztette elő, amelyek tudomásul szolgálták és azok alapján a szükséges teendőket a kerület elhatározta. Ezek közt a jelentések közt fordult elő annak az esetnek az ismertetése, hogy az egyik ref. főgimnáziumban a katolikus növendékek hittani vizsgáján az intézet igazgatója is megjelent és elnökölt. Az eset ellen az erdélyi hath. státus tiltakozott. Az ügy a konvent elébe kerülvén, az ügy döntött, hogy református intézetben a református igazgatónak hivatalos joga van a katolikus hittan vizsgán is megjelenni és ott elnökölni.

A közoktatási miniszternek a tanítók patronázs munkára vonatkozó leirata a kerület tudomásul vette és felhívta az esperesi kart, hogy a tanítókkal és a tanítói egyesületekkel a rendelet értelmét közöljék. Róvész Kálmán esperesnek az államsegéllyel szervezendő vallás-

Nincs többé nedves lakas, „BIBER“ teszi szárazzá.

Mert a „BIEBER“ absolut vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek szárazzá tételét

„BIEBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést. „BIEBER“ megoldja a betone vasbeton vízhatlanítás kérdését is Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készíggel ad: „A Biber-műv.,kegyedelárusítója

HERCZ KALMAN ÉS FIA vaskereskedő Sátoraljajhely.

nári állások tárgyában tett javaslatát a további lépések megtétele céljából a konventhez terjesztették fel. A felsőborsodi egyházmegyének a tanítói fizetések tárgyában be nyújtott feliratát a már hozott határozat folytán levették a napirendről. A szerencsi ref. templom restaurálása érdekében a közgyűlés felkérte a püspököt, tegyen lépéseket a műemlékek országos bizottságánál, hogy a műemlékek közé már felvett szerencsi templom restaurálására minél nagyobb segítyt adjon.

Több kisebb ügy előtérzése után a közgyűlés Fejes István püspök, egyházi elnök imájával, Dókus Ernő világi elnök zárószavaival és az elnökség lelkes éltetésével ért véget.

VÁLASZTÁSOK

Kedden törvényhatósági bizottsági tagokat választ a megye.

Kedden választ a vármegye. A törvényhatósági bizottságban időközben megüresedett tagsági helyek kerülnek ekkor betöltésre. Magának a választásnak nem tulajdonítunk valami nagy fontosságot, mert előre tudjuk, hogy az a törvényhatósági bizottság mai formáján nem fog változtatni. Meczner Gyula akaratát fog érvényesíteni ezeken a választásokon is és csak azok kerülnek ki majd győztesen ebből a küzdelemből, akiket Meczner Gyula méltóknak talál arra, hogy az ő akaratát a megyegyűléseken törvényes formák közt szankcionálják. Csupán újságról kötetlenség teljesítünk tehát, amikor a vármegye közönségét tájékoztatjuk a felől, hogy melyik választókörületben hány tagsági hely kerül betöltésre.

1. *A csemernyei* vál. kerületben meghalt gróf Hadik Béla. Elnök: dr. Csöke József Varranó. H. elnökök: Gaál Sándor, Pereszlenyi István Varranó.

2. *A málcsei* vál. kerületben virilis lett dr. Kállai József. Elnök: Nyomárkay Aurél Kácsánd. H. elnökök: Magyar János Málcza, Fejér Elemér Nagymihály.

3. *Nagygyéresi* vál. kerületben elhalt Hurka Ferenc, elköltözött Dénes Imre. Elnök: dr. Lengyel László Királyhelmezc. H. elnök Zombory Géza Királyhelmezc.

4. *Nagypólyányi* vál. kerületben elköltöztek Dancs János, Bihari Emánuel. Elnök: Csizsár Árpád Szinna. H. elnökök: Bogdányi Tivadar Csirőkaófalú, dr. Balázs Béla Szinna.

5. *Nátafalvai* vál. kerületben elhalt Mertens Kelemen. Elnök: Michaelovics Jenő Topolyán. H. elnökök: Zsembery János Petrócz, Somodi József Nagymihály.

6. *Pazdicsi* vál. kerületben virilis lett Weinberger Jenő. Elnök: Füzesséry Tamás Füzessér. H. elnökök: Fröhlich Gyula Nagymihály, Bajusz Andor Nagymihály.

7. *Rákóczi* vál. kerületben elhalt Kolonay Tamás. Elnök: Dudits János

Rákócz. H. elnökök: Huttka József, Reviczky Imre Bánócz.

8. *Sárospatak* I. vál. kerületben eltávozott Tima Tibor. Elnök: Szinnyei Gerzson Sárospatak. H. elnökök: Bálint Dezső, dr. Kiss Sándor Sárospatak.

9. *Szécsmezői* vál. kerületben elköltözött Benedek Dénes. Elnök: dr. Novák István Gálszécs. H. elnökök: Malcher Béla Bacskó, Spillenberg Béla Gálszécs.

10. *Szinnyai* vál. kerületben elhalt Lehoczky Endre. Elnök: dr. Márton Dénes Szinna. H. elnök: Balázs Szinna.

11. *Tállyai* vál. kerületben virilis lett Köhler Jakab. Elnök: Köhler Jakab Tállya. H. elnökök: ifj. Sőhalmi György Tállya, Gosztonyi István Szerenes.

Arra az esetre, ha valahol pótválasztás vólnék szükségessé, a pótválasztás határidejét a vármegye október 21. vagy 28. napjaira tűzte ki.

Főispáni hetvenkedések.

A múlt szombaton megint főispáni stílus-g, akoriat jelent meg a Zemplénben. A nevet nem irta alá a főispán ur, de fölülleges is, mert az első mondat után világoosan ráismer mindenki a keze nyomára. Már sok mindenféle színváltoztatáshoz ért a főispán ur, de az írásainak a színét sehogy se tudja úgy elváltoztatni, hogy rá ne ismerjenek. Nagyon is egyéni a stílusa, s elismerjük, hogy nagyon szép, nagyon ügyes, nagyon szellemes. Kár, hogy nem lett publicista, még tán ssobrot is emelnének neki, mint Bartha Miklósnak. (Mert az ugye bizonyos, hogy ép olyan következetes és változatlan elvű újságíró lett volna, mint Bartha Miklós? Már akik a főispán ur megalkuvást nem tűrő szilárd jellemét ismerik, azok ezzel tisztában lehetnek.)

A főispán ur ebben a legutóbbi publicisztikai remekművében — amelyre térszűke miatt csak most felelhetünk — nagyon kiesüfol mintket azért, mert mi folyton az ő távozását jósoljuk, holott erről szó sincs. S tudara hozzá mindenkinek, akit illet, hogy ő igenis marad főispán az emberi kor legvégső határáig az ő kezében marad a hatalom ezután is, tehát ne gondolja senki, hogy ő már csak olyan lenyugvó nap, hanem féljék s tiszteljék őt, mint örökös hatalmu, rendületlen állásu férfiu.

Azt mondja, hogy mi ellentéteket akarunk szítani közte s Andrassy Gyula közt, csak azért, hogy az ő megmaradását lehetetlenné tegyüek. S panaszkodik, hogy lám ilyen cselszövők vagyunk mi, így akarunk konkolyt hűteni két szerető színek tiszta buzája közé. De büszkén hirdeti, hogy ez nem fog sikerülni.

— Nem jól olvasta el a főispán ur a mi cikkeinket. Eszünkbe sincs nekünk, hogy Andrassy Gyula grófnak a főispán ur iránt érzett szem-

relmét megmontani próbáljuk. Tudjuk, hogy nem is lehet. Előre kijelentjük, hogy sohase leszünk képesek Andrassy Gyula grófot a főispán ur iránt érzett szerelmétől elteríteni Irhatunk, bizonyíthatunk a főispán ur felől akármilyen kompromitáló dolgot, Andrassy Gyula gróf mégis rajongani fog a főispán urért. Ezzel rég tisztában vagyunk, s ismét kijelentjük, hogy meg se próbáljuk Andrassy Gyula grófot más véleményre bírni. Sőt áradozva irtunk erről a nagy szeretetről, amely annyira meg, hogy Andrassy képes a saját meggyője helyett elvándorolni egész Pápára s ott bontani zászlót, csakhogy Meczner Gyulát kellemetlen helyzetbe ne hozza. S talán ha törésre kerülne a dolog, s úgy alina a helyzet, hogy ha Andrassy határozottan a kormány ellen fordul, akkor Meczner Gyulának távoznia kell, — hát Andrassy képes lenne még Lukácsnak is megbocsátani, csakhogy az ő kedves Meczner Gyulája főispán maradhasson. Hiába, ha egyszer Andrassy Gyulát emberismeret dolgában ilyen végtelen vaksággal verte meg az isten, hát ebből a világ minden szemorvosa se fogja kigyógyítani.

Viszont azt is tudjuk, hogy Meczner Gyula képes egyszerre szolgálni Lukács Lászlót s ragaszkodni Andrassy Gyulához. Mi ez neki? Hisz ez mindössze is csak két szín. Hát ha huszonkét színt kellene játszani, tán attól megijedne?

Mindent mi csak egyszerűen konstataituk, de — s itt ismét őszintén, komolyan kijelentjük, — egy cseppet se keseregünk s nem is keseregünk érte. Sőt örültünk rajta. Bizony Isten! S tiszta szívvel kívánjuk ép a saját érdekünkért is, hogy Meczner Gyula ur maradjon meg a főispáni székbén. Ep most kell neki megmaradni, ép most méltó ő erre az állásra. Andrassy Gyulához még nem illet Meczner Gyula, Khuenkel sem egészen, de Lukácshoz tökéletesen pászol. Nem is pászol más, csak ő. Olyan belügyminiszterhez, akit köztiszteltben álló komoly uriember nyilant Európa legnagyobb panamistájának nevez, nem is lehet méltóbb főispánt képzelni, mint Meczner Gyulát, aki, mikor panamákkal vádolják, nagy hangon bejelenti a sajtóper megindítását s aztán — eifelejtí a sajtóper megindítani.

Csak maradjon most Meczner Gyula! Az igazat megvaiva, reszketve gondolunk arra, hogy most le talál mondani, Andrassyhoz áll, ellenzékbe megy, s akkor még szép s némileg dicőöséges lesz a távozása. Nem, Meczner Gyulának nem szabad így távoznia a főispáni székből. Hol maradna akkor az erkölcsi világrend igazságszolgáltatása? Meczner Gyulának az egész mai nyomorult rendszer bukása után evvel a rendszerrel együtt kell eltávoznia, csufosan, szégyenletesen, mint ahogy Kazayék távoztak innen a darabontrendszer bukása után.

Hát ne mondjon le a főispán ur! Kérve kérjük, hogy maradjon! Remegve gondolunk arra, hogy most le talál mondani s ellenzékbe megy. S őszintén és buzgón imádkozunk, hogy csak tartsa meg az Isten a főispáni székbén mindaddig, míg a Tisza—Lukács rendszer megmarad az ország nyakán.

HERCEGKUTI REJTÉLY

ELFOGTÁK A GYILKOSOKAT.

A legveszedelmesebb emberi fajzat az orrvadász. Ezek a bestiák, akik egész életüket a mások vagyonának a pusztításában töltik el, semmitéle aljas cselekedettől sem riadnak vissza, mikor arról van szó, hogy büneiket elleplezzék. Most is alig két hete még, gyilkosságra vetemedtek és csupán azért, mert néha-néha kellemetlenkedett nekik, elterített láb alól Gőcz Márton hercegekuti erdőőr. A legborzalmasabb kegyetlenséggel hajtották végre a gyilkosságot és nem elégedve meg az áldozat életének kioltásával, még meg is csonkították a hullát. A lelketlen bestiák azonban — bármily ügyesen hajtották végre tettüket — hurokra kerültek és most az ujhelyi ügyészség fogházában várják az igazságszolgáltatás által rájuk szabandó méltó büntetést.

A borzalmas esetről a következő részleteket közölhetjük:

Elhúnt erdőőr.

Gőcz Márton hercegekuti lakos, erdőőr szeptember hó 17-én hazulról elmenve, egy heti várakozás után sem tért vissza. Ottthon maradt felesége e hosszú távollét miatt rosszat sejtve, férje körözését kérte. A nyomozás meg is indult, azonban a csendőrség csekély létszáma miatt az eredményre vezetni nem látszott, amennyiben az őrzése alatt álló rengeteg erdőőség átkutatása sok embert vett igénybe. Ismerve Gőcz lelkiismeretes s pontos szolgálatát, mellyel sok ellenséget szerzett magának, hosszú elmaradása joggal kelthetett gyanút és bátran lehetett azt gondolni, hogy orrvadászoknak esett áldozatul. Epen ezért hullájának felkeresésére Hercegekut és Komlósa községének emberei, mintegy 50—60-an lettek kirendelve.

Megtalált holttest.

Már-már ugy látszott, hogy fel nem találják, midőn az elmúlt pénteken estefelé egy komlósi legény a levelek alatt egy börtarisnyát pillantott meg s oda menve megtalálta Gőcz Márton hulláját, mely majdnem a felismerhetetlenségig össze volt rongosolva. A helyszínén meg lehetett állapítani, hogy a hulla

Hungária!

Sátoraljaujhely, Széchenyi tér 6 szám.
(A róm. kath. templom mellett).

Vegy tisztító és gőzmosó

tisztításra elfogad mindennemű béli és alkalmi ruhákat, butorsöveteket.
Gallér és kék: lők kristály fehérre tisztítanak.

Vasalások 1 órán belül.

emberi kéz által lett oda huzva, mert a hátáról a ruha s bőr le volt dörzsölve s a csizmája félig lehuzva, a feje teljesen összetörve s rajta egy darab nagy tuskó, mely súlyánál fogva a melkását is bezuarta. Kalapja nem volt a fején, aráját felső kabátját és fegyverét elrabolták. Ezen a nyomon indulva folytatták a nyomozást erélyesen, de hosszú ideig eredménytelenül.

Elfogták a gyilkosokat.

Tíz napi fáradságos nyomozás után azonban sikerült kideríteni a gyilkosság tetteseit Ratkovszky István 27 éves Koleszár István 17 éves és Medve János 18 éves suhancok személyében. Koleszár és Medve orvadászok szeptember 17-én kimentek a gróf erdejében, hogy az ott elhelyezett őzbakokat megnézzék. Az erdő mellett találkoztak a komlóskai csordással és a magukkal hozott alkohol elfogyasztása után bementek az erdőbe. A mezőn játszadozó gyermekeknek meghagyták, hogy ha az erdőért közeledni látják, futtyantsanak. A csordás a marhákat bezavarta az erdőbe, maga pedig kívül maradt. Az erdőőr kikérgette a teheneket és megfenyegette a csordást, hogy egyszer nagyon megveri, ha nem vigyáz a marháira. A csordás erre beszédbe ereszkedett Götzl és fegyverét jénegette. Elmondta, hogy a katonaságnál neki is ilyen puskája volt. Majd egy hirtelen mozdulattal lerántotta az erdőőr válláról a fegyvert és azzal szó nélkül fejbévágta az 52 éves embert. Götz menekülni próbált, de alig haladt néhány lépést összeesett. Ekkor előrohant az erdőből Koleszár és Medve akik furkosbotjaikkal agyonverték, majd pedig lábánál fogva a gyilkosság színhelyétől mintegy ötszáz lépésre az erdőbe vonzódtak Götz holttestét. Itt az egyik gyilkos késével kiszúrta a hulla mindkét szemét és elvágta a nyakát. Aztán egy nagy tuskot hengerítettek az aldozat testére és betakarták a rózsával, fegyverét pedig elrejtették. A gyilkosokat szerdán a sátoralajuhelyi ügyészség fogházába hozták.

Emlékfüzet

a sátoralajuhelyi aut. ort. izr. hitközségi fiúiskola 25 éves fennállása alkalmából. 1887—1912. Kiadja a sátoralajuhelyi aut. ort. izr. hitközség

A nagy gondal szerkesztett, elég szép kiállítású Emlékfüzetben a köztisztviselnek örvendő szerkesztő, Gárdos Mór így tanító, lapunk kitűnő munkatársa mindenekelött az iskola érdekes 25 éves történetét ismerteti három fejezetben. Az első fejezetben az első, 1887—1897-ig terjedő évtized ismertetését, a másodikban az 1897—1902-ig terjedő időszakot, a harmadikban pedig a legutóbbi 1902—1912-ig terjedő tíz év leírását találjuk. A rövid monográfia melynek majdnem minden lapján akadunk érdekesebbnél érdekesebb adatokra — tanúsítja jeles képzettségű szerzőjének gyakorlott kezét — oly élvezetesen van meg-

írva, hogy nagy mértékben vonzza az olvasó figyelmét. A figyelmes olvasó azonban csakhamar sajnálatlalt észreveszi, hogy nemcsak a monográfia, hanem az egész Emlékfüzet — nem tudjuk mi okból — éppen annak a férfinak az érdemeit nem méltatja kellő módon, aki tíz éven át minden ambícióját, minden vágyának kielégítését abban találta meg, hogy legjobb meggyőződése és tudása szerint mentül többet használhasson annak az intézetnek, melynek 25 éves fennállása alkalmából ez az Emlékfüzet most megjelent. Alexander Vilmos volt iskolaszéki elnököt értjük, kit lapunk — mert szenvedélyes politikai ellenfelelünk — nem ritkán kiméltetlenül támadott, most azonban igazságszeretettünk arra a kijelentésre készített, hogy Alexander volt iskolaszéki elnök meglepő, megmagyarázhatatlan mellőzése kínos benyomást tesz az olvasóra. Nagy tapintattal, odaadó ügyszeretettel és áldozatok árán viselte ő a legutóbbi tíz év alatti az iskolaszéki elnök tisztségét, minden gondja csak az iskola emelésére volt irányozva, a polgári fiúiskola létesítése céljából is nagy tevékenységet fejtett ki, úgy, hogy nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy hitközsége művelődésének előmozdítása körül is nagy érdemeket szerzett. Mindezeknél fogva tehát teljes mértékben kiérdemelte magának azt, hogy érdemei elismerésben részesüljenek, hisz az iskolaszéki elnökségről való lemondásakor a kir. tanfelügyelő is megleghangú hivatalos iratban tisztelettel és elismeréssel adózott a derék férfinak. Az Emlékfüzet neki mégis csak — horribile dictu — egy-két sort, míg annak a tanítónak is — nagyon helyesen — másfél lapot szentel s az arcképet is közli, ki — az Emlékfüzet adatai szerint, — egy tanító betegkedése folytán csak néhány hónapig mint kisegítő erő működött az iskolában.

Az emlékfűzetben az iskola történetét magában foglaló fejezet után több önálló tanügyi dolgozaton kívül még a következő tizenkét fejezet következik: A tanfelügyelőiről (a kir. tanfelügyelő arcképpel). Előjáróság és iskolaszék. Iskolánk tanítói. (arcképekkel). Iskolánk viszonya a helybeli népoktatási intézetekhez (az intézetek igazgatóinak üdvözlő irataival). Az iskolahelyiség (egy ábrával). A talmudtóra-intézet (egy ábrával). Gyermekvédelem (a „Maibis-Arumim“ szegény iskolázó gyermekeket felruházó egyesület ismertetése.) Tanítványok az iskolájakról (emlékezések, üdvözlések). A tanulókról. A tanuló névsora az iskola fennállásának első 25 évében az 1911—1912. iskolai év tanulóinak négy arcképsorozatjával. Kimutatás a tanuló létszámáról az 1887—1912. években. Felhívás és kérelem a volt tanítványokhoz oly „Segítőalap“ létesítése ügyében, melynek kamatából évente néhány szegény iskolás gyermeket ruházzanak fel.

A felsorolt fejezetek közt, azt hisszük legérdekesebb a „Tanítványok iskolájakról“ című fejezet, amelyben az iskola volt tanítványai vonzó és kedves képet festenek kis iskolás korukról, hálával és szeretettel gondolnak vissza a jubiláló iskola múltjára, mely feladatának mindig hivatásához méltóan felélt meg.

Az „iskolánk tanítóirol“ című fejezetben egy hosszurányult (4 és fél oldalra terjedő) önéletrajza is akadunk, melynek utolsó soraiban azt a jura állítást olvassuk, hogy „Zemplénnemgye zsidósága, bár ritkának között él és a lengyel szomszédtság folytán erősen kevert elem századok óta fogékonyt, hajlamot tanúsít a haladás iránt...“ Nagyon kár, hogy az Emlékfüzet igen tisztelt szerkesztője nem vette észre ezt a meglepő, Zemplénnemgye magyarságának öndarát vérg sértő állítást. Hisz vármegyénk lakossága most már 60—70 százalékban magyar. Vármegyénk zsidóságát (az északi határon lakók kivételével) sem mondhatjuk most is erősen kevert elemnek; kulturája, magyarosodása rohamosan terjed, de nem századok óta, mert vármegyénk területén századokkal ezelőtt csak itt-ott akadunk egy-két zsidó lakosra.

Ha az Emlékfüzet ismertetését folytatnók, még sok szép és jót mondhatnók róla, de nem szándékunk most is elég hosszan tárgyi ismertetésünket túlhosszúra nyújtani és így bevégezzük közleményünket azon óhajattal, hogy a künftőben sikerült Emlékfüzet ne tévessze el hatását, hanem szerezzen mentül nagyobb érdek östést és rokonszenvet a derék hitközség népoktatásügye iránt.

HIRÉK.

— **Anyakönyvezető-helyettes kinevezése.** Zemplén vármegye főispánja Borecs Lajos jegyzői iratok a legesbényei anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörrel anyakönyvezető-helyettesé kinevezte.

— **Üzembem a terebesi cukorgyár.** A tőketerebesi cukorgyárát tegnap reggel üzembe helyezték és immár a második napja folyik a munka serényen ebben a technika legmodernebb vívmányaival felszerelt gyárban. Egyelőre még csak próbamunkálatok folynak, a teljes üzem — a felvidéki néo örömré — a jövő héten veszi kezdetét.

— **Tűzoltónapot** rendeznek most három napon keresztül Ujhelyben. Ma már kint voltak az utcasarkokon az úrnák és hétfő este fog folyni a gyűjtés valamilyen tüzoltó otthon javára. Egy kissé furcsának tartjuk a közönségnek különféle címeken való illetén kizsebelését. Elvégre ma mindenkinek szüksége van a garasára és nem dobtat egy fillért sem oda senki olyan intézmények-re, amelyeknek soha hasznát nem látják majd. Az ellen pedig a leghatározottabban tiltakozunk, hogy a női kereskedelmi tanfolyam növendékeit ültessék az urnákhoz, mert igazán nem azért adták a szülők lányaikat ez intézetbe, hogy azok koldulni tanuljanak

— **A szőlészeti szakosztály ülése.** A zemplénnemgyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztály legközelebbi ülését f. hó 15-én, kedden délelőtt 9 órától kezdődőleg tartja meg.

— **A villanygyár ismét a végsőkig bosszantja a város közönségét.** Az eddigi rossz világitást már megszoktuk valahogy, most hát arról gondoskodik a

gyár, hogy a világitás még rosszabb legyen. Nincs nap, amikor rövidebb, vagy hosszabb időre ne szűnne az áramszolgáltatás. Legutóbb a mozbán is felmondta a szolgálatot az áram ép akkor, mikor több mint 300 gyermek volt bent. Vajha ezek a mostani hibák a gyár teljes csődjét jelentenék!

— **Leestek az állványról.** F. hó 8-án este könnyen vezetéssé válhatott beleset érte a terebesi cukorgyár építésénél foglalkozó munkások egytömeget. Egy emeletnyi magasságu állvány, melyen 12-en dolgoztak, összedült és a munkások a földre zuhantak. Kettő szenvedtek jelentősebb sérülést, kettő azonnal beszállították az újhelyi kórházba.

— **Elfogták Dankó Mihály Jókai utcai udvaráról 10 fajtyukot, egy kacskat és négy kacsát.** Az ism-rtelen tettest keresi a rendőrség.

— **Gyilkolt a gép ismét a zerebesi cukorgyárban.** Ezuttal egy felvonó gépnék esett áldozatul az egyik munkás. Juhász János az áldozat akinek az egyik bajtányi fogantyúja jobb lábát törte el. Jó volna már alaposan megvizsgálni a zerebesi cukorgyárát, mert ha a kampany kezdetén már áldozatot szednek a gépek, akkor ez idén talán a múlt événél is nagyobb pusztítást végeznek majd a munkások között.

— **Ügyvédjelöltek figyelmébe.** Ezre és ezer jött van az országban, — akiknek az 1912. VII. t. c. következtében existenciás érdeke, hogy nov. 1-ig első vagy utolsó szigorlatát, alap-, államvizsgáját vagy az ügyvédi vizsgát letegyje. Még nem késő. Ha a készülődést azonnal megkezdli, — a dr. Dobó Jogi- és Ügyvédi Szeminárium segítségével nov. 1-ig feltétlenül lehet egy szigorlatot. Ne késlekedjék. Forduljon a dr. Dobó Jogi- és Ügyvédi Szemináriumához Kolozsvár Bolyai-u. 3. Ezen intézet évtizedes működés és sikeres működésére alapított bizalommal. Célzerű otthonkészülésre is igen alkalmas módot nyújt. 8—30 napos rekup kurzu-ain az egész anyagot behatóan, összefoglalva szigorlatosra áttekintést nyújtva veszi át a jelöltekkel. Egy-két előadás dímentes meghallgatása után meggyőződést szerezhet arról, hogy ez egész érdemes magas színvonalu intézet az elmondhatatlan sikernek minden biztosíték csekély ellenérték mellett nyújtja. Felvilágosítás dímentes. A szeminárium az ügyvédi vizsgára vonatkozó külön kiadványát díj- és portómentesen küldi, ugyszintén a „Jogi vizsgák leteleje“ c. könyvet is.

NYILT-TÉR

Mélyen tisztelt pártolímhoz.

Hónapokig tartó betegségemből, a mi üzletemnek hanyatlását vonta maga után, felgyógyultam. Üzletem rendbe hozva, a legpontosabb kiszolgálást és a kritikát kiálló munkát vállalhatom. Nagybecsi pártolímunk b. további támogatását kéri

kész szolgálattal

Batos Gyula

Hungária-gőzmosó vegytisztító tulajdonosa.

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy az szeptember hó végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további szétküldésében akadály legyen.

Szerkesztő: Láncki Aladár.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

Törvényesen bejegyzett védjegy.

Kinek drága az egészsége

és pénzt nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

Oroszlán Menthol Sósorszeszt
a házszerkek királyát.

Óvakodjunk értéke-
len utánzatoktól!

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárúsítás: **LEFKOVITS MIKSA**

fűszer és rövidéru nagykereskedésben, **Sátoraljaújhely.** Rákóczy-utca 36.

Csusz, küszvény, reuma, szaggatás, nyílalás, oldalszurás, keresztosontfűjás, derékoldal- vagy hátdísz, izom- és ímbántalmak, kar- és lágyengesség, merev végtagok és ujjak, gúrosók, továbbá hűlés, megtűzés, vagy egyéb légúszamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósorszesz használatával. Ha a fűző testvérség a dűrszűlést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás, idegesség, bűgyadság, kimerültség általános gyengeség eseteiben kinecsel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósorszesz.

Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósorszeszre, mely a legkifűlőbb és legelterjedtebb házszer. Ez az ezer más esetekben is kitűnő sikerrellesz az Oroszlán Menthol Sósorszesz használatával.

Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósorszesz az emberiség jövevénye.

1817/1912.

Árverési hirdetmény.

A saujhelyi kir. bíróság 912 V. 1277/1. sz. végzése folytán Kális Sámuel 148 kor. 90 f. követelesének és járulékaiknak behajtása végett **1912 évi október 16-án d. e. 10 órakor** Saujhelyben, Wekerle-tér 4 sz. a, a vajtást szenvedő üzletében elárverezem azon 2490 kor. becsült ingókat, melyeket a saujhelyi kir. tszvék 14263/1912 sz. vajtást rendelő végzése alapján a saujhelyi kir. járá-bírósi 912. V. 1277/1 számú vajtási jegyzőkönyvben 1-8 tételek alatt lefoglaltam üzleti berendezést, gallériát stb.

Saujhely 1912 szept. hó 24. én.

Rosner Imre kir. bir. vajtó

7445/1912. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A saujhelyi kir. törvényszék telekkönyvi hatósága közhírrá teszi, hogy Jakubovics Károly perecesenyi lakos végrehajthatónak dr. Behyna Dezső ügygondnok által képviselt ismeretlen tartózkodású Lenyo Iona vajtást szenvedő elleni 78 korona tőkekövetelés és jár. iránti vajtási ügyében a saujhelyi kir. törvényszék területén levő Sárospataki község határában fekvő a spataki 3385 sz. betétben A 1 sor 1250 hrsz. alatt felvett lakházból álló ingatlanból Lenyo Iona B. 2. alatti 12 rész jutalékára 1600 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1912. nov. 9-én d. u. 2 órakor** Sárospatak község házána megtagandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladható fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 160 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42 §-ában jelzett árfolyommal számított és az

1881. évi nov. hó 1-én 3333 szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszvék telekkönyvi hatóság megállapítja miszerint:

1. a fenti ingatlan a kikiáltási ár 2/3 felénél alacsonyabb vételárban le nem íthető.

2. hogy azon árverelő a ki kikiáltási árat meghaladó ígérletet tesz, köteles nyomban a leütés után bánatpénzt az általa ígért vételár 10 százalékáig kiegészíteni, mit ha elmulaszt ígérte figyelmen kívül marad s a habadéktalanul folytatóandó árverésben mint árverelő több részt nem vehet.

Kelt Saujhelyben a kir. tszvék, mint tkvi hatóságnál 1912. szept. 24.

Makó sk.

kir. ö. m. sz. f. tszvéki jegyző.

773/1912.

Árverési hirdetmény.

A saujhelyi kir. bíróság 912 V. 495/2 sz. végzése folytán Weiss Sándor s Kohn budapesti cég 300 kor. követelesének és járulékaiknak behajtása végett **1912 évi okt. hó 30-án d. e. 10 órakor** Saujhelyben Wekerle-tér 6 sz. alatt a vajtást szenvedők üzletében elárverezem azon 5060 kor. becsült ingókat, a melyeket a saujhelyi kir. tszvék 3852/1912 V. sz. vajtást rendelő végzése alapján a saujhelyi kir. bíróság 1912 V. 528/2 sz. végrehajtási jvkben 1-2 és 2 tételek alatt le és felülfoglaltam s melyek a 912. V. 632/2 sz. alapfoglalási jvkben 1-2 tételek a, vannak összeírva u. m.: üzleti berendezést, szőnyegeteket vásznakat stb.

Saujhely, 1912. okt. hó 7-én.

Rosner Imre, bir. vajtó

Bérelnek

egy 50-60 hordó befogadására alkalmas pincét az ungvári pincetelepen.

Ajánlatok e lap kiadónivatalához küldendők.

Főméltóságú Herceg Windisch-Graetz Lajosné baromfitenyésztésében több százelefeletti

emdeni liba s pekingi kacsaeladó

Felvilágosítással szívesen szolgál az uradalom központi irodája S-patakon.

Egy okos fej minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanilin-cukrot á 12 fillér használ a drága vanilias helyett.

Ez a legjobb fűszer tészta, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf, mártások, lejszin, pudding és torták részére

Finom vagy porcukorral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan és rendkívül kiadós, így kuglupf fánk, császármarosza stb. 1 csomag á 12 f. pótól 2-3 csövet.

Mindennütt kapható millió recepttel Tészta sütéséhez csak a VALÓDI Dr. Oetker sütőpor 12 filléres használandó.

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás fojtóköhögés és kukhurut ellen

millió ember

használja a

Kaiser-féle mell-karamellákat.

6100 köj. hitelesített orvosi és magánbizonyítvány kezkesedik a biztos sikerért.

Nagyon jóízű bombon.

1 csomag á 20 és 40 f. 1 doboz á 60 f.

Kaphatók: **Widder Gyula** gyógyszerter á **Hrabéczy Kálmán** drogériájában Sátoraljaújhely.

Jó karban levő használt

gönci hordók eladó. Tudakozódni lehet **Weinmann Mór** pincemes-ternél Kazinczy-utca 106. sz. alatt.

Fickó! Még most sem jegyzted meg magadnak, hogy csak **Jacobi anticinotina** szivarba-hévírt szíveket!

Köhögés rekedtség és hurut ellen

nincs jobb a

RÉTHY-féle pemetefü ezukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzanak és határozottan Réthy-félel kérjünk, mivel sok haszontalan utíntzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **Réthy-név**

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 korona. Mindennütt kapható. Csak Réthy-félel fogadjanak el.

„Juori“ levélpapír, 50 levélpapír és 50 boríték

1 KORONA

Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

Őszi cipődivat újdonságok a legdivatosabb formákban és legizléseesebb kivitelben urak, hölgyek és gyermekek részére teljes választékban megérkezett. ==

FÖLDES FERENCZ

cipőáruháza
Sátoraljaújhely Fő-tér.

PFEIFFER SÁNDOR építész
építőmester.

Sátoraljaújhely. Iroda és telep: Árpád-utca 19. (Saját ház.)

Elvállal mindennemű épületek tervezését és felépítését, építkezések művezetését és leszámolását, **tűzbiztos gipsz és vasbeton mennyezetek készítését** minden néven nevezendő **vasbeton szerkezetek statikai számítását és azok kivitelét**, cement, granátó-terrazó, keramit, aszbeszt, aszfalt stb. burkolatok készítését.

Állandó raktár: román és portland cement homlokzat kőpor, aszfalt szigetelő lemez és kátrány termékekben.

Hirdetmény.

Ezennel felhívom a helybeli szőlőbirtokosokat, a kik az 1913-ik évben rabmunkásokat igénybe venni óhajtanak, hogy e f. év november hó 30-ig a helybeli fogházgondnoki irodában ingyen kapható nyomtatványon írásban jelentsék be nálam, a következőket:

1. Mekkora az a szőlőterület a melynek rabokkal való megmunkáltatását kéri?

2. Kik a közvetlen szomszédok és ezek területe mekkora?

3. Hány rabot, milyen munkára, körülbelül mely hónapokban és hány napon keresztül kívánnak igénybe venni?

Az ezen bejelentések alapján általam elkészített jóvő évi munkaterv az igazságügyi miniszteriumnak jóváhagyása után a fogházgondnoki irodában ki lesz függesztve s naponként délelőtt a hivatalos órák (9—12-ig) alatt az érdekeltek által ott megtekinthető.

A rabmunkások első sorban a legfontosabb szőlőmunkák végzésére, nevezetesen: nyitásra, metszésre, első második és harmadik kapálásra, másrészt pedig rigolirózásra, homlításra és ültetésre lesznek kirendelve; a többi szőlőmunkák, úgy mint permetezés, kötözés, szüretelés stb. végzésére csak akkor rendeltetnek ki, ha többi első rendű munkákra lefoglalva nincsenek.

A külmunkáltatási díj a munkáltatók terhére fejenként és naponként a nyári hónapokon át 1 kor. 06 fillérben, a téli hónapokou át pedig 86 fillérben van megállapítva.

Az igénybe vett rabmunkáért a munkaadók minden hónap végével, legkésőbb a következő hónap 5 ig a díjakat a kir. fogházgondnoknál utólagosan lefizetni tartoznak. Azon munkaadók a kik ezen fizetési kötelezettségüknek csak egyszer is nem tesznek eleget, tekintet nélkül arra, hogy elő vannak-e jegyezve vagy sem, a jóvőre nézve csak úgy tarthatnak igényt rabmunkásokra, ha a munkadíjat 11 nappal előre lefizetik.

Sátoraljaújhely, 1912. október hó 11-én.

Eiserth István

kir. főügyészi helyettes.

Zemplén vármegye árvaszékétől.

Ad. 227/1912.

Árverési hirdetmény.

Zemplén vármegye árvaszéke kiskoru gróf Hardenberg Ilona, Vilma és Károly 1912 évi kistoronyai szőlőtermését, a mely mintegy 250—300 gönci hordóra tehető, az alább megállapított feltételek mellett árverés alá bocsátja, az árverés határidejéül **1912 év október hó 17-ik** (tizenhét) **napjának délelőtti 9 óráját** kitüzi; az árverés vezetésével Boronkay László árvaszéki ülnököt megbizza és helyéül előbb megnevezett ülnök hivatalos helyiségét (vármegyeháza, árvaszék) kijelöli.

1. A must kikiáltási árat literenként 50 fillérben állapítja meg az árvaszék, hordó nélkül számítva.

2. Árverelni szándékozók kötelesek az árverést vezető árvaszéki ülnök kezeihez 1000 kor. azaz egyezer korona banatpénzt letétbe helyezni és a letett banatpénzt a szüret betejézése napján 5000 kor, azaz ötezer koronára kiegészíteni.

3. A must vételára a szüret betejézése napjától számítandó 6 százalékos kamatával nem tekintve a banatpénzképen letétbe helyezendő 5000 kor. azaz ötezer koronát; két részletben fizetendő, és pedig vevő köteles 8000 koronát és a fentebb megállapított kamatait 1913 március hó 1 napján; a felmaradó tőkeösszeget és időközi kamatait pedig 1913 május hó 1 napján lefizetni a saujhelyi m. kir. adóhivatal mint gyámpéntárba.

4. Vevő köteles a megvásárolt és készletben levő gönci hordókat és pedig darabját 12. kor. 50 fill. azaz tizenkettő korona 50 fillér áron átvenni és amennyiben a készletben levő 285 darab hordó a must befogadásálegendő nem lenne, a hiányzó hordókról saját hatáskörében gondoskodni.

5. A megvásárlandó borok a kiskoru gróf Hardenberg Ilona és társai tulajdonát képező kistoronyai pincébe vevő költségén leraktározandók és a vtelár teljes kiegyenlítéséig azok a vételár biztosítására kézi zálogul tekintendők s onnan csakis a teljes vételár lefizetése után szállíthatók el.

6. Vevő köteles a mos taposásánál és első sajtolásánál saját költségén akként gondoskodni, hogy a naponta megszedendő szőlő még azon napon teljes feldolgozást nyerjen.

7. A szedés költségeit eladó viseli.

8. Vevő köteles a mustot sajtó alól naponta átvenni.

9. Vevő köteles a szüret ellenőrzésével megbizott árvaszéki ülnök utasításait szem előtt tartani és a szüret legkésőbb 1912 október. 21 napján megkezdeni és a szüretet kedvező időjárás esetén megszakítás nélkül betejézni.

Kelt Zemplénmegye árvaszékének Saujhelyben 1912. október hó 10. tartott ülésében.

Pintér István

elnök.

RAKOVSZKY SÁNDOR

tisztít és fest

FEST

báli és alkalmi diszes női ruhákat selyem csipke blouzokát, pongyolákat, ruha-aljakat, kosztüm-ruhákat, fehér boát és muffot, csipke függönyöket, kézi munkákat, férfi- és gyermek-öltönyöket, fehér szövet-mellényeket. **Tisztítást sürgős esetben 24 óra alatt végez szavatosság mellett.** mindenféle női és férfi ruhákat, gyapju szövetet, selyem kelméket tetszésszerűen színekre. Gyász-ruhák soron kívül festetnek. Guvrirozásra elfogad mindenféle ruha-szöveteket, selymet és református papi palástokat.

Szíves pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

RAKOVSZKY SÁNDOR

kelme és ruha festő és vegytisztító Sátoraljauhely. Bercsényi-utca 5. szám. (Csirke piac). Saját ház.

Semmi sem pótolhatja!

BENDALIN

a legjobb folyékony kályhaezüst - festéket.

Nem pattan le vörösre izzott kályhákra, hanem kihülésük után ismét szép ezüst-fényű marad.

Nem robban!

Használatban rendkívül kiadós.

Mindenütt kapható.

Egyedüli gyárosok:

GEORG BENDA

— LUTZ-WERKE —

BRONZ FESTÉKGYÁR

Wien, Traismauer N. 0c.

— PRA 6. —

Folyékony
Ezüstfesték

BENDALIN

Bendalin
a legjobb fémkompozitio minden elképzelhető tárgy mázolására.

Allandóan tartós izzó forráságnak, valamint nedvességnek ellenálló ezüstfesték.

MEGNYILT.

MÜLLER ÉS TÁRSA
NŐI DIVAT ÁRUHÁZA

AHOL MINDENMŰ LEGUJABB
DIVATU NŐI DIVAT CZIKKEK DÜS
VÁLASZTÉKBAN LEGOLCSÓBB
ÁRBAN KAPHATÓ.

SÁTORALJAUJHELY
RÁKÓCZI-UTCZA 6.
(KISPIACZ)

ŐSZI ÉS TÉLI DIVATÉRTESÍTÉS.

SZEGŐ SÁNDOR
DIVAT NYÁRUHÁZA

ÉRTESITIA N. É. KÖ-
ZÖNSÉGET, HOGY

**őszi és téli női felöltő, szőrmeáru,
kosztüm, blous, alj és pongyola**

UJDONSÁGAI MÁR
TELJESEN BEÉRKEZ
TEK.

AZ UJ MODELLEK ÁL-
TALÁNOS FELTŰNÉST
KELTENEK. MESÉS OL-
CSÓ ARAK.

ÓH! JAJ!

Megfojt az az átkozott
köhögés.

**Köhögés,
rekedtség**

és elnyájkódás ellen
gyors és biztos hatásuk

EGGER

mellpasztillái

az étvágyat nem ront-
ják és kitünő ízűek.

ELJEN!

Egger mellpasztillái
csakhamar meggyógyított!

Doboza 1 és 2 K. Próbadohoz 50 fill.

Kapható gyógyszertárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár:

Dr. EGGER LEO és EGGER I. Bpest, VI. Révai-u. 12.

Kapható: Sátoraljauhely: Kádár Gyula, Kincsesy Péter, Widder Gyula
gyógyszertárakban, Hrabéczy Kálmán drogeriában. Homonna: Fábrián
Arnold, Pető Ernő, Nagymihály: Kronovits Miksa, Rácz Henrik, Tolvay
Imre, Sárospatak: Kósa Sándor, Sztrópkó: Dukai Tivadár, Tarozal:
Toperezer A. gyógyszerárában.

Tisztelettel értesitem a n. érdemű közönséget, hogy
mindenféle fajta férfi kalapok javítását
és tisztítását elvállalok és szakszerűen
kistafirozok.

Magam a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva

Juhász Imre

kalapos mester

Sátoraljauhely Kazinczy-utca 38.

A legmodernebb berendezésű különleges gyárunk

40 év óta van az één

a sajtoló gyáraknak és szak-
körökben a

legjobb nevet élvezi.

Kérje a 356. számú külön-
leges árjegyzéket, mely bor
és gyümölcsajtólókról, tel-
jes sajtoló készülékekről, víz-
hajtásos sajtólókról, gyümölcs
és szőlőmalmokról, szőlőzu-
zókról, hántológépekről stb.
stb. szól.

Jübb mint 700 érem és első díj stb.

PH. MAYFARTH & Co.

WIEN, II., Táborstrasse 71.

1500 munkás és tisztviselő.

Képviselek kerestetnek

Házeladás.

Sátoraljauhelyben József-utca
11 és 13 szám alatt levő
Wellner József tulajdonát képezett
két ház rendkívül előnyös
feltételek mellett **eladó.**

Ugyanott több 1 és 2 szobás
lakás **bérbeadó.**

Értekezni lehet:

LANDESMANN MIKSÁNÁL.

Kitünően betanított
vadász kutya
eladó Májuskut-u.

15 szám alatt.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

SALGÓTARJANI

Kősénbánya Részvénytársulat
széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

NEUMAN JENŐ cégnél

Sátoraljauhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és
durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt
valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya

Káli 6

„NIGRIN”

a legjobb cipőkrém az
egész világon!

Íz eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernolendt, Wien III.

cs. és kir. udvari szállító

80. éves gyári fennállás.

LANDESMANN SAMUEL

szijgyártó és nyerges átoraljauhely, Rákóczy-utca 6. szám

Készít és vállal mindenféle e szakmába vágó munkát, javításo-
kat elfogad. — Különlegességek; ostorok, izasztó stb. raktár.

Üzlet-feloszlatás!

BARNA DEZSŐ és **Tsa**

DIVATÁRU ÜZLETE

végleg megszűnik, A raktáron levő összes áruk u. m.:

női ruhaszövetek, selymek, vásznak, kész női és férfi
fehérműek, szőnyegek, függönyök stb. stb.

**mélyen leszállított
árakon kiárusítottatnak.**

A raktár a legutolsó divat szerinti cikkekkel
van ellátva.

Kedvező alkalom.

Mélyen leszállított árak!

Mélyen leszállított árak!